

GONIEC KRAKOWSKI

ODDZIAŁY: WARSZAWA, Krak. Przedmieście 9, —
NOWY SĄCZ, Jagiellońska 20, — SOSNOWIEC, ul.
Piłsudskiego 8. — ZAKOPANE, Krupówki.
Za dział ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Rok I.

Nr. 20.

Kraków, poniedziałek 20 listopada 1939 r.

Nadesłane a nie zamówione przez Redakcję manu-
skrypty będą zwracane autorom jedynie wówczas gdy
dolażone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie prze-
syłki za robotę.

Monopole pod zarządem General. Gubernatora.

Do komisji likwidacyjnej b. polskich monopolów państwowych weszli przedstawiciele Rzeszy, Rosji i Litwy.

Artykuły monopolowe już są wyiwarzane.

„Krakauer Ztg” donosi, że wielką część dochodów b. państwa polskiego stanowiły monopole państwowe. Istniały bowiem monopole: tytoniowy, spirytusowy, solny, zapalczany i loteryjny. W celu zapewnienia stałego zaopatrzenia przebywających na tym obszarze wojsk i sił roboczych, jako też ludności cywilnej polskiej, Zarząd Finansowy Gubernatorstwa Generalnego przejął agendy tych monopol.

Gubernator Generalny utworzył Generalną Dyrekcję Monopolów, mianując równocześnie kierownikiem tej instytucji prezidenta finansowego p. Senkowskiego. Jego

stałym zastępcą jest radca rządu p. Schulz.

W najbliższym czasie zbierze się w Warszawie komisja likwidacyjna polskich monopolów, w której skład wejdą przedstawi-

ciele Niemiec, Rosji i Litwy. Zadaniem komisji będzie rozdzielenie majątku i zasobów; bowiem z chwilą upadku państwa polskiego wyłoniło się wiele problemów. Jak wiadomo, wiele fabryk monopolowych znalazło się poza granicami Gubernatorstwa Generalnego.

Dzięki zarządzeniom nowej dyrekcji monopolów, roboty w poszczególnych fabrykach zostały rozpoczęte.

Podziękowanie Führera dla rolników.

Berlin, 20 listopada. — Führer wydał do rolników niemieckich następującą odezwę: „Tegoroczne żniwa są ukończone. Mimo złej pogody i braku sił roboczych, zasiewy na rok przyszły zostały dokonane.

Naród niemiecki dziękuje rolnikom za ich wielką pracę, która w obliczu obecnej wojny ma decydujące znaczenie.

Kasce Najwyższego będziemy mogli zawdzięczać, również w roku przyszłym, możliwość wyżywienia narodu plonami z własnych zagonów”.

Podpis: Adolf Hitler.

Premier japoński o polityce wobec Chin.

Tokio, 20 listopada. — Premier Abe oświadczył w urzędzie centralnym dla spraw chińskich, że Japonia wspólnie z Wang-czingwei, pomagającym przez rządy prowizoryczne, utworzy przewidziany zjednoczony rząd centralny. W kołach politycznych wskazuje zwłaszcza na wielkie znaczenie oświadczenia Abe na temat stosunku Japonii do nowego chińskiego rządu centralnego, w którym powiedziano, że Japonia nie rości sobie w Chinach żadnych pretensyj do terytorjalnych praw i interesów. Chiny mają prowadzić swą własną niezależną politykę i jako partner równoprawny współpracować z Japonią nad odbudową i nowym porządkiem w Azji wschodniej. Abe sądzi dalej, że po proklamowaniu nowego rządu, kilku chińskich mężów stanu, którzy dzisiaj jeszcze popierają Czankaiszka, przyłączy się do Wang-czingwei, co stanie się punktem zwrotnym w całej sytuacji Chin. Abe spodziewa się, że wówczas także państwa trzecie „właściwie ocenią fakty dokonane i będą współpracować z Japonią”.

Ofensywa japońska w południowych Chinach.

Szanghaj, 20 listopada. — Wojska japońskie, które wyładowały w południowych Chinach, na zachód od Pakhoi, posuwają się w kilku kolumnach na północ, minęły już skrawek prowincji kwantunskiej, szerokości około 80 km., sięgający do Indochin i przekroczyły prowincję Kwansai. Japoński komunikat wojenny donosi, że wojska te znajdują się niedaleko dawnej stolicy prowincji Nanning.

Powstanie w Waziristanie rozszerza się

Bomby lotnicze na gnębną ludność hinduską.

Rzym, 20 listopada. — Gazeta rzymska „Tevere” donosi z New-Delhi, że powstanie Hindusów w Waziristanie wzrasta z dnia na dzień. Ponieważ wojska angielskie nie są w stanie stłumić rewolty, samoloty brytyjskie zrzucały liczne bomby w okolicy Meauds. O sukcesie angielskiej „pacyfikacji” nic nie wiadomo.

Próby zamachu na Rydza-Śmigłego.

Trudno ochronić go przed rozgorzconymi i okłamnymi Polakami.

Madryt, 20 listopada. — Państwa neutralne z coraz większym niezadowolaniem obserwują trudności, wynikające tam, gdzie społeczeństwa zdradzonych przez Anglików małych narodów szukają schronienia i opieki po klęsce swej lekkomyślnej polityki. Hiszpańska Agencja Telegraficzna „EFC” donosi z Bukaresztu, że b. polskiemu marszałkowi Rydzowi-Śmigłemu wyznaczono nowe miejsce pobytu. Miejska on obecnie w letniej rezydencji rumuńskiego patriarchy Dragoslavele. — W Craiova dawniej lego siedzibie, mieszka b. prezydent Mościcki.

Ta zmiłana kwater zbiegłych członków b. rządu polskiego — wedle doniesień hiszpańskiej Agencji Telegraficznej — stała się konieczna, gdyż polscy oficerowie i żołnierze ponowili próbę zamachu na Rydza-Śmigłego.

W teraźniejszym miejscu jego zamieszkania wzmocniono straż policyjną, gdyż tam nie czuje się zbyt bezpieczny.

I w tym wypadku widoczny jest rosnący sprzeciw i rozgoryczenie polskiego żołnierza do kliki byłych wodzów, którzy jak bankruci i dezertery technicznie zbiegli zagranicę.

Eksport niemieckich samochodów do krajów neutralnych — ciągle wzrasta.

Węgry zamawiają 1500 samochodów ciężarowych.

W niektórych neutralnych państwach panuje pod wpływem angielskiej propagandy przekonanie, że niemiecki przemysł samochodowy jest tak przeładowany zamówieniami zbrojeniowymi niemieckiej armii, iż roboty na eksport wykonywać już nie może. Sprawa faktycznie przedstawia się wręcz przeciwnie. Niemiecki przemysł samochodowy zdolny jest dzisiaj do większego eksportu niż kiedykolwiek. Wszystkie zakłady posiadają z powodu zahamowanego prywatnego handlu samochodowego wielkie zapasy w samochodach, które mogą w każdej chwili dostarczyć na eksport.

Jeżeli w Niemczech postanowiono wywozić samochody bez gum, to stało się to dlatego, by nie zaskądziły przemysłowi gumowemu w danych krajach. Nietylko państwa północne jak Holandia i Belgia, ale i Rumunia, Jugosławia, Węgry zorganizowały w ostatnich czasach własny przemysł gumowy. Niemcy dostarczając samochody bez opon, umożliwiły dopiero rozwój tych przeważnie młodych przemysłów. Pomimo rozmaitych trudności, które na początku wojny wynikły, jak np. rozdzielanie benzyny w niektórych państwach neutralnych, niemiecki eksport samochodowy zdołał się jednak utrzymać. Bieżące zamówienia wykonywało się jak z czasów pokojowych. Nowe większe zamówienia nadeszły zwłaszcza z Holandji, Węgier i Jugosławii. Tak np. Węgry zamówiły w Niemczech przeszło 1500 samochodów ciężarowych. Wogóle bardzo pożądaną są niemieckie wozy ciężarowe, zwłaszcza na Bałkanach. Ale i eksport motocykli wzrasta stale, co można wytłumaczyć tem, że bardzo dużo kierowców samochodowych, którzy musieli zrezygnować ze swych samochodów, kupili sobie motocykle.

Widoki dla niemieckiego eksportu samochodowego są nadal bardzo pomyślne. — W Danii np. prawdopodobnie dopuszczone będą do komunikacji prawie wszystkie samochody prywatne, przez co wzrosną ceny na kupno własnego samochodu. Szczególnie wielkim popytem cieszą się małe wozy, które posiadają ten plus, że zużywają bardzo mało benzyny. I tak np. nowe niemieckie wozy jednolitrowe potrzebują na 100 km. tylko 8 l. benzyny, podczas gdy

najmniejsze amerykańskie wozy dla tej samej trasy potrzebują 15 l. Szczególnie dodatnio na niemiecki eksport wpłynął fakt, że ceny niemieckich wozów mimo działań wojennych nie wzrosły, podczas gdy amerykańskie, które były naszym największym konkurentem podrożały wskutek wzrostu cen przewozu.

Skutki powodzi w Szwajcarii.

Berne, 20 listopada. — W Unterwallis, niedaleko Martigny, masy szutru z wozów rzeczki zniszczyły połowę wsi Saxey. Ponad 20 domów i stajen zostało całkowicie zasypanych. Według dotychczasowych doniesień ludność nie ucierpiała. Szkody oceniają na milion franków szwajcarskich.

Pieniędzmi „zdobywa” Anglja Turcję.

Anglicy budują porty w Turcji. — Dele gacja finansowa udaje się do Londynu.

Ankara, 20 listopada. — Rząd turecki przewidział 5.500.000 funtów szt. na modernizację oraz założenie nowych portów w Turcji. Projekty opracowała firma brytyjska.

„Reuter” donosi z Ankary, że rząd turecki wysłał do Londynu delegację, której zadaniem będzie omówienie spraw finansowych. Delegacja z sekretarzem generalnym tureckiego ministerstwa spraw zagranicznych na czele opuści Ankarę w poniedziałek.

Okrażanie Rosji.

Sofja, 20 listopada. — Bułgarskie dzienniki zajmują się nietylko skutkami paktu Trzech, zawartego w Ankarze dla Europy południowo-wschodniej, lecz także jego wpływami dla spraw, związanych z Azją Mniejszą. Pisma rozważają obecnie przyszłość podróży prezydenta Turcji do Bagdadu. Ma się ona odbyć w najbliższej przyszłości. Dziennik „Sora” podnosi z okazji tej podróży, że pakt angielsko-francuski-

Ataki lotnicze na Wilhelmshaven nie powiodły się.

Berlin, 20 listopada. Główna Komenda Armji Niemieckiej komunikuje:

Na zachodzie tylko lokalna działalność czujek. Trzy samoloty brytyjskie usiłowały zaatakować Wilhelmshaven. Artylerja przeciwlotnicza unemożliwiła atak. Bomby nie zostały zrzucone.

Samoloty niemieckie nadal pełnią działalność wywiadowczą nad terenami francuskimi.

Alarmy lotnicze we Francji.

Berlin, 20 listopada. — Na temat ogłoszonej w niemieckim komunikacie wojennym akcji wywiadowczej samolotów niemieckich, otrzymaliśmy z Francji następujące szczegóły: Alarmy lotnicze miały miejsce w okolicy Poitiers, na terenie Clermont Ferrand, w okolicy Chatellerout oraz w okolicach Dunkierki. Również w Alpach francuskich, w Anney i we Francji południowej, opodal Marsylii dwukrotnie spowodowano alarm lotniczy.

Nacjonaliści marokańscy burzą się przeciw Francji.

Madryt, 20 listopada. — Z Tetuanu donoszą, że w czasie końcowych uroczystości święta Rhamadan, Abdel Jalek Torres, wódz nacjonalistów marokańskich wygłosił w przepelnionej sali największego kina Tetuanu mowę polityczną, w której zaatakował w sposób b. ostry Francję i Anglię, zarzucając im wyzyskiwanie podległych narodów. Zachodnie demokracje nazwał on „ciężkim wrogiem” islamu. Mówca podkreślił szczerą wdzięczność Marokańczyków hiszpańskich za bezinteresowność i rzetelną pracę cywilizatorską rządu hiszpańskiego w protektoracie marokańskim. Wspomniał on też o dobrych stosunkach, łączących Marokańczyków z Niemcami, przyjaźń uświęconą tradycjami podobnie jak przyjaźń z Włochami.

Hore-Bellsha w głównej kwaterze angielskiej.

Londyn, 20 listopada. — Specjalny sprawozdawca agencji Reutera przydzielony do brytyjskiej armji ekspedycyjnej we Francji donosi, że minister wojny Hore-Bellsha przyjechał pociągiem w piątek wieczorem do punktu, oddalonego o kilka mil od najwyższej kwatery głównej. Ministra powitał brytyjski głównodowodzący we Francji Viscount Gort.

Dostawy soli dla Warszawy i Lublina.

Warszawa, 20 listopada. — W Warszawie i Lublinie zabrakło soli. Stwierdzono, że zapotrzebowanie soli jest tam b. duże. Generalny Zarząd monopolu solnego Gubernatorstwa Generalnego podjął natychmiast zaopatrzenie tych miast w zapasy soli. Co tydzień z Krakowa odchodzi 450 ton soli przeznaczonej dla mieszkańców Warszawy i Lublina.

turecki ma być rozszerzony na tereny czarnomorskie, aż do Azji Przedniej, aby tym sposobem umożliwić Turcji współpracę z koncesjonariuszami paktu z Iranem, Irakiem i Afganistanem. W ten sposób ma być przeprowadzone okrażenie Rosji Sowieckiej przez odcięcie jej od morza Śródziemnego drogą zamknięcia cieśnin czarnomorskich aż do oceanu Indyjskiego. Celem podróży prezydenta Turcji ma być rozszerzenie umów na inne państwa, będące sygnatariuszami paktu z Saadabad. Przy tej okazji „Sora” przypomina długotrwałą angielsko-rosyjską walkę o wpływy w Iranie i w Afganistanie. Oba te państwa są obecnie granicą wpływów rosyjskich i angielskich. Irak natomiast jest w rzeczywistości gubernją angielską.

Podobnie pismo „Mir” wyraża się, że połączenie paktu ankarckiego, z saadabadzkim stanowi pierwszy krok do odjęcia łączności Rosji z oceanem Indyjskim. Odcięcie Rosji od morza Śródziemnego jest faktem dokonany.

